

Pedagogisch beleidsplan

kinderdagverblijf

de Kraai

Onderdeel van IJsterk Kinderdagverblijven

Inhoudsopgave

Inleiding

1. Visie op opvoeden	Pagina 5
2. Emotionele veiligheid	Pagina 9
3. Ontwikkelen persoonlijke competenties	Pagina 12
4. Ontwikkelen sociale competenties	Pagina 17
5. Waarden en normen overbrengen	Pagina 19
6. Samenwerken met anderen	Pagina 21
7. De groepen	Pagina 23
Tot slot	Pagina 26

BIJLAGE: Drie-uursregeling

INLEIDING

Kinderopvang met karakter

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van kinderdagverblijf de Kraai. Dit beleidsplan baseert zich op het pedagogisch visie beleid van IJsterk kinderdagverblijven (juli 2015).

Het laat zien hoe er binnen de dagelijkse praktijk van kinderdagverblijf de Kraai vorm en uitvoering wordt gegeven aan ons pedagogisch handelen.

Wij zijn gevestigd in een karakteristiek en gerenoveerd pand, in een rustige straat op de Oostelijke eilanden van Amsterdam. De groepsruimtes zijn groot en we hebben een ruime hal, waar we allerlei activiteiten met de kinderen doen. We beschikken over een ruime buitenspeelplaats grenzend aan het Funenpark.

De zes gezamenlijke basis criteria die onze kinderdagverblijven van IJsterk met elkaar verbinden en staan voor kinderopvang met karakter, is op kinderdagverblijf de Kraai, op de volgende manier invulling gegeven:

Krachtig pedagogisch concept

Kinderdagverblijf de Kraai haalt haar inspiratie uit de pedagogische visie van Emmi Pikler. Op de twee peutergroepen volgen de kinderen vanaf 2 jaar het Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE) programma Kaleidoscoop (voorschool). De babygroepen werken ook met de VVE thema's en er zijn een aantal laagdrempelige VVE elementen op de groepen, op deze manier maken de kinderen op een speelse en toegankelijke manier kennis met VVE. In hoofdstuk 1 staat de visie van Emmi Pikler en het werken met VVE nader beschreven. Samen met het locatie profiel VVE werken volgt dit het gehele pedagogisch beleid.

Creativiteit met boordevol activiteiten; kunst en muziek

Zowel op de baby als peutergroepen worden er door de pedagogische medewerkers diverse activiteiten aangeboden die aansluiten bij de ontwikkeling van het kind. Het werken met VVE thema's biedt een divers aanbod waarbij de kinderen worden ondergedompeld in het thema door middel van het aanbieden van verschillende activiteiten zoals knutselen, beweegspelletjes, verkleedspelletjes, lezen en zingen. Daarnaast bieden wij externe activiteiten; eens per twee weken bezoekt MEMO (memorabele momenten), muzikanten van het conservatorium ons kinderdagverblijf. De interactieve optredens van MEMO dragen bij aan een uitdagende speelleeromgeving. Eens per maand komt de dans juf Mara, zij combineert dans en yoga oefeningen aansluitend op het VVE thema daarbij maakt zij gebruik van spel, liedjes, verschillende materialen en prentenboekjes.

Aandacht voor gezonde leefstijl

Om de week krijgen de kinderen een gezonde, warme maaltijd. De maaltijden worden twee maal in de week vers geleverd door kindercateraar Happy Melons. In de andere week krijgen de kinderen een verantwoorde deels biologische broodmaaltijd. Bij de broodmaaltijd kunnen kinderen kiezen uit verschillende soorten rauwkost en broodbeleg. De maaltijden zijn gevarieerd, zodat de kinderen kennis kunnen maken met verschillende smaken. Soms helpen de kinderen mee met het bereiden van de maaltijd, zo leren ze de smaken en structuur van de ingrediënten kennen. Alle maaltijden zijn vegetarisch. Verder staat er elke dag vers fruit op het menu, volkoren crackers of rijstwafels.

Vaste pedagogisch medewerkers op de groep, ervaren teams

De Kraai heeft een ervaren en vast team, met verschillende talenten en achtergronden. Voor de kinderen en ouders betekent dit vaste gezichten op de groep. Wij zijn trots op het lage ziekteverzuim en de flexibiliteit van de medewerkers. Er is pedagogische kennis op Mbo- en Hbo-niveau in huis. De pedagogisch medewerkers zijn er voor 100% voor de kinderen en hebben geen andere taken zoals bijvoorbeeld roosterplanning als zij op de groep staan.

Eigen betrokken manager op het kinderdagverblijf

De Kraai heeft een eigen manager. Ze is zeer betrokken, kent alle kinderen bij naam en heeft goed contact met de ouders. Daardoor kan zij direct inspelen op hun vragen en behoeften.

Karakteristiek pand met mooie buitenruimtes

Kinderdagverblijf de Kraai is gevestigd in een karakteristiek en ruim pand met een grote buitenspeelplaats. Deze grenst aan het Funenpark, waar we vaak gebruik van maken. We streven er naar elke dag naar buiten te gaan.

Buitenspelen is niet alleen goed voor de motorische, maar ook cognitieve, sociale en mentale ontwikkeling. Onze tuin is hier helemaal op ingericht.

In hoofdstuk 1 staat dit nader beschreven.

Met dit pedagogisch beleidsplan geven wij ouders inzicht in onze pedagogische visie en hoe we daaraan vormgeven in de praktijk. Verder is het pedagogisch beleid een richtlijn voor de pedagogisch medewerkers.

Deze visie zal aan de hand van de vier pedagogische basisdoelen van Riksen Walraven (uit de Wet Kinderopvang) worden vertaald naar de dagelijkse gang van zaken:

- Fysieke en emotionele veiligheid
- Ontwikkelen persoonlijke competenties
- Ontwikkelen sociale competenties
- Waarden en normen overbrengen

Uiteraard is een goed contact met ouders belangrijk. In hoofdstuk 7 staat de samenwerking met ouders omschreven. Ook staat er de samenwerking met andere organisaties zoals het consultatiebureau, het OKT en de scholen) vermeld. In het laatste hoofdstuk leest u over de groepsgrootte, de groepsopbouw in leeftijd en stamgroepen. Ook wordt het vier ogen-en-oren-principe uitgelegd.

Dit pedagogisch beleid is geschreven en besproken met teamleden en oudercommissie in december 2015. Het plan is ter advies aan de oudercommissie aangeboden. Het is bijgesteld in november 2017 in het kader van de invoering Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (IKK, nieuwe wettelijke kwaliteitsregels) per 1 januari 2018 en opnieuw ter advies voorgelegd aan de ouders.

In mei 2021 is het pedagogisch beleid uitgebreid met het werken met VVE. Dit is voorgelegd aan de oudercommissie.

Hoofdstuk 1.

Visie op opvoeden

Zoals ook vermeld in de pedagogische visie van IJsterk zijn wij gespecialiseerd in de opvang en ontwikkeling van het jonge kind van nul tot vier jaar. Wij streven naar een excellent kwaliteitsniveau; we stimuleren de sociaal, emotionele, motorische en taalontwikkeling van het kind in deze belangrijke eerste vier levensjaren

Bij kinderdagverblijf de Kraai staat het kind en zijn of haar ouders centraal. Wij zien het maatschappelijk belang van het kinderdagverblijf, waarin de kinderen leven in een groep en leren omgaan met anderen kinderen en volwassenen, waar ze andere gewoontes en culturen tegenkomen en met verschillen geconfronteerd worden.

Emmi Pikler

Onze visie is gebaseerd op de Hongaarse pedagoog Emmi Pikler. Op de babygroepen krijgen baby's letterlijk en figuurlijk bewegingsvrijheid. Een baby is een eigen persoon, uniek in wie hij/zij is. Met de geboorte start het kind, naast zijn natuurlijke groeiproces, de ontdekkingsreis van het zelf beleven, het zelf ervaren en de eigen ontwikkeling.

Ontwikkelingspsycholoog en Hongaarse kinderarts Emmi Pikler heeft ontdekt en bewezen dat de omgeving voor dit ontwikkelingsproces van grote waarde is. Een baby wil en is goed in staat om met inzet van al zijn zintuigen (nieuwe) aspecten uit de wereld om zich heen te ontdekken, te ervaren en zich te ontwikkelen. Lichaamstaal staat hierbij centraal. Onze pedagogisch medewerkers (pm-ers) stimuleren het kind door het zelfstandig onder toezicht te laten spelen, bewegen en aangeven wat het wil, kan en moet.

Emmi Pikler ziet de baby als competent. Hiermee geeft zij aan dat de baby bij zijn geboorte al over veel mogelijkheden beschikt. Het kind is namelijk uitgerust met het vermogen tot communiceren en leren; het is vanaf de geboorte al nieuwsgierig, onderzoekend, geconcentreerd, sociaal enzovoort.

De baby wordt gezien als een volwaardig persoon. Vanzelfsprekend moet je dan ook respect hebben voor dit kind. Het hebben van respect betekent in de praktijk dat je kinderen de keuzevrijheid geeft binnen de gestelde grenzen. Ook tonen we respect voor het eigen initiatief en de nieuwsgierigheid van het kind. Vanuit de gedachte dat de baby competent is, gaat Pikler ervan uit dat baby's meer leren en zich vreugdevoller voelen als ze dingen doen vanuit eigen initiatief.

Kinderen leren zelf in hun eigen tempo en zijn daardoor niet alleen fysiek beter in balans, het versterkt ook hun gevoel van zekerheid, veiligheid en eigenwaarde. Voor een baby is het belangrijk dat hij of zij zich vrij kan bewegen en dat er voldoende uitdaging in de omgeving is om nieuwe vaardigheden te leren. Dit kan alleen wanneer de omgeving voldoende veilig is en je als volwassene niet steeds hoeft in te grijpen.

Bij de inrichting van onze ruimtes houden we hier rekening mee.

Ook de dagindeling en de verzorgingsmomenten zijn herkenbaar voor het kind. Tijdens de individuele verzorgingsmomenten staat het kind centraal en geeft het kind het tempo aan van het omkleden of het verschonen. De baby's worden zoveel mogelijk op schoot gevoed tot ze zelf kunnen zitten en zelfstandig kunnen eten. De taak van de pm-ers is voorwaarden te scheppen; aandachtige verzorging, eten, drinken, slaapgelegenheid, veiligheid, voorspelbaarheid, voldoende ruimte en goed speel- en klimmateriaal, zodat het kind naar hartenlust kan bewegen, spelen en leren.

Zie ook www.pikler.nl.

Pikler gaat ervan uit dat baby's competent zijn en het dus fijn vinden om uitgenodigd te worden om zelf te eten van een bordje en te drinken uit een gewone beker. Aan deze behoefte van kinderen wordt dan ook tegemoetgekomen door dit met hen te doen. Wanneer zij yoghurt of een fruithap krijgen, gebruiken we een tweede lepel, zodat de kinderen ook hierbij zelf kunnen oefenen.

Wij hebben onze inspiratie gehaald uit enkele speerpunten van de visie van Emmi Pikler. Deze speerpunten zijn de rust bewaken op de groep, hoekjes creëren met materiaal, respect voor het kind, ieder kind is uniek en zelfstandigheid stimuleren; zoals bijvoorbeeld zelf uit een beker drinken en het benoemen en aankondigen van situaties. En ongedeelde aandacht, zo is er tijdens het verzorgingsmoment één op één aandacht voor het kind.

Nadat een baby verzorgd is of nadat hij uit bed komt, wordt er door de pm-er benoemd dat het kind mag gaan spelen. De pm-er loopt dan met het kind naar de plek waar het kind gaat spelen en legt het kind dan op de rug op de mat, ook wanneer het kind al kan zitten. Wanneer het kind gaat spelen, vertelt de pm-er aan het kind wat zij zelf gaat doen. Dit zorgt voor voorspelbaarheid binnen de groep. De pm-er laat het kind weten dat zij er is door te benoemen wat het kind doet. Zo wordt de band tussen kind en pm-er opgebouwd. Ook scheidt de pm-er de voorwaarden voor de kinderen om te kunnen gaan spelen. Zo legt zij rondom de baby ongeveer vijf voorwerpen van verschillende materialen neer en ordent zij voor de kruipers en lopers het speelgoed voordat zij gaan spelen.

Activiteitgericht werken en themagericht:

Ook op de peutergroepen halen wij onze inspiratie uit enkele speerpunten van de visie van Emmi Pikler.

- De rust bewaken op de groep
- Vrijheid in keus voor de kinderen op alle vlakken
- Respect voor het kind
- De zelfstandigheid stimuleren
- Ieder kind is uniek
- Het benoemen en aankondigen van situaties
- Ongedeelde aandacht; tijdens het verzorgingsmoment een op een aandacht voor het kind.

Op de peutergroepen bieden we de kinderen de mogelijkheid om deel te nemen aan allerlei activiteiten vanuit het VVE programma. Ze kunnen kiezen uit een divers activiteitenaanbod, rekening houdend met het niveau van het kind en gericht op alle ontwikkelingsgebieden en interesses. De activiteiten zijn binnen hun eigen stamgroep, maar ze mogen ook meedoen met de activiteiten op de andere peutergroep of in onze activiteitenhallen.

Het kind is niet verplicht deel te nemen; het kan ook zelfstandig iets ondernemen. Doordat de verschillende speelhoeken en diverse activiteiten in verschillende ruimtes worden aangeboden, vergroten we de leefwereld van de kinderen. Wij begeleiden en stimuleren de kinderen, zodat kinderen zich op verschillende gebieden kunnen ontwikkelen; op emotioneel, motorisch, cognitief, creatief, sociaal-emotioneel en zintuiglijk gebied.

Voorschool

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is primair gericht op de taalontwikkeling en bedoeld om de woordenschat van de kinderen uit te breiden. Dit gebeurt op een speelse manier. Daarnaast is het een methode die aandacht heeft voor voorbereidend rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek. Het is een goede manier om ontwikkelingsgericht te werken binnen de kinderopvang. Zo kan een doorgaande leerlijn worden gemaakt met de basisschool en maken de kinderen een goede start op school. De pedagogisch medewerkers en de vaste invallers zijn VVE gecertificeerd. Ouders worden op verschillende manieren betrokken bij de voorschool.

Bij de Kraai werken we met de erkende VVE-methode (Voor- en Vroegschoolse Educatie) Kaleidoscoop. Kaleidoscoop is een door de gemeente Amsterdam erkend programma. Kaleidoscoop is een VVE-programma voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar, afgeleid van het Amerikaanse High/Scope-programma. Het wordt uitgevoerd in een doorgaande lijn van de voorschool naar groep 1 en 2 van de basisschool.

Actief leren is de kern van het VVE-programma Kaleidoscoop. Kinderen verkennen, verbreden en verdiepen hun kennis en ervaringen in interactie met de pedagogisch medewerkers.

Het programma gaat uit van de mogelijkheden, de motivatie en het eigen initiatief van kinderen en bevordert hun zelfstandigheid. Belangrijke elementen binnen de methode zijn een rijke en geordende leeromgeving, een vast dagschema, interactie tussen de pedagogische medewerker en de kinderen, de betrokkenheid van ouders en observatie van de kinderen; wij doen dit middels het registratiesysteem KIJK!

VVE biedt een goede voorbereiding voor de basisschool doordat het niveau en de manier van werken zijn afgestemd op het basisonderwijs. Kinderdagverblijven en peuterspeelzalen die met een VVE programma werken, worden daarom ook voorscholen genoemd.

Buitenspelen

Het buitenspelen is van belang voor de mentale ontwikkeling van kinderen. Zo leren ze afstanden in te schatten, hun eigen grenzen te bepalen bij het boompje klimmen of over muurtjes lopen; allemaal vaardigheden die belangrijk zijn voor hun ontwikkeling. Maar ook de verschillende seizoenen ervaren met regen, sneeuw en een lekker zonnetje. De verschillen zien tussen de bomen in de zomer en de winter en het verschil in de geur van bloemen opmerken. Kinderen hebben de drang dingen te ontdekken om zo hun wereld te vergroten. Een kind dat ergens vanaf wil springen, leert de afstand in te schatten en spelenderwijs met risico's om te gaan. Buiten spelen is niet alleen goed voor de motorische, maar ook voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

Buiten zijn en buiten spelen vinden de meeste kinderen heerlijk. Het biedt de mogelijkheid om te rennen, te roepen en te fietsen. Wij zijn erop gericht dat kinderen zoveel mogelijk buiten komen. Buitenspelen hoort bij het dagelijks programma en is niet alleen gekoppeld aan mooi weer. Ook trekken wij er met de peuters vaak op uit in het nabijgelegen 'Funenpark'. Daar gaan we voetballen op het veldje, we wandelen naar de speeltuin of gewoon een rondje lopen.

De buitenruimte is ingericht voor en afgestemd voor de leeftijdsgroep nul tot vier jaar. Zo kunnen de kinderen elkaar ontmoeten om samen te spelen en samen met de pm-ers buiten te zijn. Het buiten spelen voorziet in verschillende (individuele) behoeften, zoals

ontdekken, lekker hangen, terugtrekken en creatieve- en motorische activiteiten. Maar ook lekker rennen en hard fietsen en samen spelletjes te doen!

Hoofdstuk 2.

Emotionele veiligheid

Wij bieden kinderen een veilige en uitdagende omgeving waarin ze zich kunnen ontwikkelen en we een klimaat willen scheppen, waarin kinderen zich geborgen voelen en zichzelf kunnen zijn. De pedagogisch medewerkers richt zich de eerste weken op het wennen en het opbouwen van een band met het kind. Het wenschema is te lezen in het informatieboekje.

Wij vinden het belangrijk dat een kind op het kinderdagverblijf vertrouwde gezichten om zich heen heeft. Daarom worden kinderen begeleid door vaste pm-ers die een vertrouwensrelatie hebben met het kind. Daarnaast is het belangrijk dat kinderen het gevoel hebben onderdeel uit te maken van een groep, ergens bij te horen. Daarom werken wij met stamgroepen met vaste groepsgenoten en vaste pm-ers. De pm-ers hebben een sensitieve, responsieve houding naar de kinderen toe. Zij benaderen kinderen positief, luisteren en kijken aandachtig naar ze. Ook verdiepen zij zich in de kinderen en respecteren hen.

Het dagprogramma heeft een belangrijke functie, omdat dit kinderen veiligheid biedt. De vaste groepsmomenten geven de kinderen houvast en zijn van belang bij het ontwikkelen van het vormen van een groep. Samen eten, samen drinken en samen spelen zorgen voor een band tussen de pm-ers en kinderen en de kinderen onderling.

Wij hebben respect voor de emoties van het kind. Kinderen hebben sterke gevoelens, zoals enthousiasme, blijdschap, angst, boosheid en verdriet. Het kind leert dat gevoelens geuit mogen worden zonder dat het wezenlijke gevoel voor elkaar verandert. Bij het uiten van emoties letten pm-ers op de omgeving; de veiligheid voor de kinderen staat voorop. Wanneer wij emoties waarnemen, serieus nemen en goed begeleiden, ontwikkelt het kind zich evenwicht en wordt het kind gestimuleerd de eigen identiteit te ontwikkelen.

De pm-ers ondersteunen de kinderen in het uiten van hun emoties door hun gevoelens te verwoorden. Indien nodig keuren wij het gedrag van het kind af door te verwoorden waarom wij het gedrag afkeuren. Hierdoor laten wij het kind merken dat wij het gedrag niet goedkeuren, maar wel het kind als persoon accepteren. Wij verwoorden de emoties naar het kind door te vertellen wat wij zien. Hierbij maken wij gebruik van ik-boodschappen. Naast de bekende, vertrouwde pedagogisch medewerkers en vaste groepsgenoten is ook de fysieke omgeving van belang voor het zich veilig voelen. Wij vinden het belangrijk dat een kind op het kinderdagverblijf in een voor hem herkenbare en vertrouwde ruimte verblijft. Het kind kan daardoor zijn eigen weg vinden. De pedagogisch medewerkers maken de ruimtes aantrekkelijk en leren de kinderen bij te dragen aan een verzorgde ruimte. Dit doen wij door deze met elkaar schoon en opgeruimd te houden en met zorg om te gaan met de spullen die zich in de ruimte bevinden.

Een dag op het kinderdagverblijf is voor een kind een dag vol indrukken en activiteiten. Wij vinden het belangrijk dat kinderen de mogelijkheid hebben om een rustmoment te hebben om alles te verwerken. Dit betekent dat wij alle kinderen rustmomenten aanbieden, rekening houdend met hun individuele behoefte. Elke groep hanteert een vast

dagprogramma, want ook de structuur van de dag (de dagelijks terugkerende cyclus van de dagindeling) en rituelen dragen bij aan het gevoel van veiligheid. Het biedt kinderen houvast in de tijd en het geeft hen zekerheid en greep op de gebeurtenissen.

Vanwege het belang van een vast dagprogramma vragen de pedagogisch medewerkers aan de ouders om voor half tien afscheid te nemen van hun kind, zodat zij tijdig met hun programma kunnen beginnen. De pedagogisch medewerkers geven de structuur van de dag vorm, zonder star te worden en dragen zorg voor afwisseling van drukke en rustige momenten gedurende de dag.

De dagindeling in de babygroepen wordt door het individuele ritme van de baby's: zij slapen en eten op zeer wisselende tijden. Vanaf ongeveer één jaar komen de kinderen meer en meer in het groepsritme terecht.

- Tussen 7.30 en 9.30 uur worden de kinderen gebracht. In deze twee uur is er vooral veel uitwisseling tussen ouders en pedagogisch medewerkers over het wel en wee van het kind. Afhankelijk van leeftijd en ritme, gaan de kinderen spelen, gaan naar bed of krijgen een voeding.
- Vanaf 16.00 uur kunnen de kinderen gehaald worden en is er weer veel uitwisseling tussen ouder en pedagogisch medewerkers over de gebeurtenissen van die dag.
- Ook op de peutergroepen worden de kinderen tussen 7.30 en 9.30 uur gebracht. In deze twee uur spelen de kinderen vrij in de eigen groepsruimte of bij mooi weer buiten. De pedagogisch medewerker is vooral bezig met het ontvangen van ouders en kinderen, met hen een praatje maken en het afscheid in goede banen leiden. Het dagprogramma wordt uitvoerig beschreven in het informatieboekje voor ouders.

Verzorgingsmoment

Het verzorgingsmoment is bij de Emmi Pikler methode zorgvuldig, aandachtig en geeft een gevoel van geborgenheid. Tijdens het verzorgmoment voorziet de pedagogisch medewerker in de fysieke en emotionele behoefte van het kind. De verzorging gebeurt samen met het kind en op die manier wordt er een band opgebouwd tussen pm-er en kind. Verschonen gebeurt niet routinematig, want dit is erg onprettig voor het kind. Wanneer een kind tijdens het verschonen behoefte heeft om zich te bewegen, dan wordt dit gerespecteerd. Bij de Pikler werkwijze gaat het erom dat een kind juist wel deelneemt aan een verschoningsmoment. Om dit doel te bereiken benoemt de pm-er alles wat zij doet en laat zij ook alle dingen (zoals doekjes en luier) zien aan het kind. Het wordt gezien als een dialoog tussen de pm-er en het kind. Het kind krijgt op deze manier de kans om actief deel te nemen aan zijn eigen verzorging, het vergroot de kans op autonomie en zelfvertrouwen. Het kind voelt zich competent.

Vaste mentor

Ieder kind heeft een vaste mentor; dit is een pedagogisch medewerker, die werkt op de groep van het kind en specifiek de ontwikkeling van het kind volgt. De mentor bespreekt de ontwikkeling van het kind met de ouders. Tevens is de mentor aanspreekpunt voor de ouders bij vragen over de ontwikkeling en welbevinden van het kind.

Bij de Kraai heeft de mentor de volgende taken:

- Elk kind wordt gekoppeld aan een vaste pm-er, dit is haar of zijn mentor;
- De mentor is tevens het 'vaste gezicht';
- De mentor volgt de ontwikkeling van het kind;
- Dit doet zij middels de KIIK! observatiemethode;

- De mentor is vast aanspreekpunt voor de ouders, daaraan gekoppeld doet zij het kennismakingsgesprek en de oudergesprekken;
- De mentor bespreekt periodiek de ontwikkeling van het kind met de ouders. Dit is gekoppeld aan de registraties van de KIJK! Observatiemethoden (zie blz. 11);
- De mentor is verantwoordelijk voor het invullen van het Amsterdams Uniform Overdrachtsformulier in kader doorgaande lijn naar basisschool en BSO;
- Nieuwe ouders worden tijdens het kennismakingsgesprek geïnformeerd wie de mentor van hun kind is.

Vaste gezichten

Een vaste pm-er biedt sociaal-emotionele veiligheid aan een baby.

De medewerker weet hoe de baby zich ontwikkelt, waar de baby gestrest van raakt en weet waar de baby behoefte aan heeft. Een vast gezicht is een criterium bij de opvang van nul-jarigen. Het aantal vaste gezichten voor nul-jarigen is twee. Vanaf de leeftijd van 1 jaar, krijgt het kind drie 'vaste' gezichten.

Als het kind aanwezig is, werkt er altijd minimaal één vast gezicht van het kind op de groep. Er kunnen dus meer pm-ers, al dan niet structureel, op de betreffend groep werken, naast de 'vaste' gezichten. De vaste gezichten worden bepaald per kind, niet op groepsniveau. In het geval van ziekte, verlof of andere redenen, dat een vaste medewerker niet aanwezig is, zetten we altijd een vaste inval medewerkers in, die bekend is bij de kinderen, de ouders en de gang van zaken op de groep.

Hoofdstuk 3.

Ontwikkelen persoonlijke competenties

We bieden kinderen de mogelijkheid zich op alle onderdelen van hun ontwikkeling te kunnen ontplooiën: de emotionele, de creatieve, de sociale, de motorische en de cognitieve ontwikkeling. We volgen het kind zoveel mogelijk in zijn eigen ontwikkeling en we spreken een kind aan op zijn mogelijkheden. Dingen die een kind zelf kan doen, mag hij zoveel mogelijk zelf doen en in zijn eigen tempo. We ondersteunen en stimuleren het kind en dagen het uit, daar waar nodig.

Ontwikkeling baby

Wij geven de baby de kans zich in zijn eigen tempo te ontwikkelen, door hun zoveel mogelijk op de mat neer te leggen. Al bewegend leert de baby zichzelf en de wereld kennen. Baby's oefenen vanaf ongeveer zeven maanden drinken met open beker met wat water. Kinderen tussen de 1 en 1½ jaar leren wij alleen uit een open beker te drinken.

Ontwikkeling peuter

De pm-ers stimuleren de kinderen om zelf initiatieven te nemen. Het kind ontwikkelt daardoor een gevoel van eigenwaarde en zelfrespect. Ook bieden zij de kinderen mogelijkheden om spelsituaties uit te breiden, bijvoorbeeld door mee te spelen of gericht materiaal aan te bieden. Wij leren de kinderen eigen keuzes te maken en een eigen mening te hebben, waarbij wij de groepsregels en omgangsvormen in acht nemen. Wij bieden kinderen de mogelijkheid op veilige wijze hun grenzen te verleggen, door bijvoorbeeld uitdagend materiaal aan te bieden en het kind verbaal en non-verbaal te stimuleren in zijn ontdekkingstocht.

Wij bieden gerichte activiteiten aan kinderen van twee en drie jaar, de 2+ en 3+ activiteiten. De 3+ activiteiten zijn bijvoorbeeld cognitieve spelletjes, vormen leren, tellen, van groot naar klein-activiteiten, creatieve activiteiten gericht op hun leeftijd of met een klein groepje "zelfstandig" met een pedagogisch medewerker in de hal spelen. Bij de tweejarigen zijn dit weer andere activiteiten, zoals fantasie- en imitatie spelletjes, motorisch gerichte activiteiten, kring activiteiten, lezen en zingen. De activiteiten vinden meestal s 'morgens plaats, omdat de kinderen dan het meest geconcentreerd zijn.

Ook stimuleren wij de kinderen spelenderwijs om te helpen opruimen. Tijdens het opruimen hebben de pm-ers een voorbeeldfunctie hoe je met materiaal omgaat. Daarnaast leren de kinderen van elkaar. Ook stimuleren wij kinderen door hen kleine taakjes te geven. Hierdoor leren zij verantwoordelijkheid en ontwikkelen betrokkenheid.

Observatiemethode

Alle IJsterk kinderdagverblijven werken met een kindvolgsysteem om de ontwikkeling van de kinderen structureel te volgen en vast te leggen via een observatiemethode. We werken met De KIJK! licht methode, deze is afgeleid van de KIJK!. Het is een observatie-instrument waarmee het ontwikkelingsverloop van jonge kinderen van 0 tot 12 jaar op diverse ontwikkelingsgebieden over langere tijd kan worden geobserveerd en geregistreerd.

Het doel van het KIJK! is een observatie- en registratie-instrument voor pm-ers waarmee zij de totale ontwikkeling van jonge kinderen over langere tijd in beeld kunnen brengen en een daarop afgestemd activiteitsaanbod kunnen realiseren. In het systeem staat aangegeven wat de ontwikkelingslijnen op een bepaalde leeftijd zijn; je kunt dus snel zien of een kind de 'normale' ontwikkelingslijn volgt, voor is of achter loopt in een ontwikkelingsgebied.

We gaan uit van vier registratiemomenten gedurende de periode dat het kind op het kinderdagverblijf is;

- Als het kind 10 maanden is;
- Als het kind 1 jaar en 10 maanden is;
- Als het kind 2 jaar en 10 maanden is;
- Als het kind 3 jaar en 10 maanden is. De gegevens uit KIJK! kunnen ook gebruikt worden in het overdrachtsformulier in kader doorgaande lijn basisschool en bso.
- Registraties zijn gekoppeld aan het oudergesprek dat minimaal éénmaal per jaar plaatsvindt.

De KIJK! methode hanteren we zowel voor de baby's als voor de peuters, bij de baby's zijn er minder ontwikkelingsgebieden, die geregistreerd moeten worden. Zo hebben de peuters meer ontwikkelingsgebieden, zoals zelfredzaamheid, geletterdheid

Doorgaande lijn

Vanaf januari 2018 werkt IJsterk Kinderdagverblijven in het kader van de doorgaande lijn naar de basisschool en de bso met een overdrachtsformulier om met toestemming van de ouders, zo de ontwikkelingslijn van het kind te blijven volgen en over te dragen naar het basisonderwijs en de bso.

De kinderdagverblijven van IJsterk werken samen met basisscholen bij hen in de buurt. Zij hebben regelmatig contact met elkaar waarin zij de doorgaande leerlijn met elkaar afstemmen. Op deze manier wordt gewaarborgd dat de kinderen een makkelijkere doorstroming van het kinderdagverblijf naar de basisschool en/of bso ondervinden. Omdat de kinderen naar verschillende basisscholen in de buurt gaan, is er niet met elke basisschool een samenwerking. Maar ook naar deze basisscholen wordt het overdrachtsformulier doorgegeven.

Hierbij werken wij met het Uniform Amsterdams Overdrachtsformulier. Dit formulier is ontwikkeld door de gemeente Amsterdam, speciaal voor kinderdagverblijven en peuterspeelzalen. Ouders moeten hier hun toestemming voor geven.

In het geval van zorgkinderen is er een warme overdracht vanuit het kinderdagverblijf naar de basisschool en indien van toepassing naar de bso. Uiteraard wordt hier toestemming aan de ouders voor gevraagd.

De Kraai werkt samen met:

- de BOE-school (Basisschool Oostelijke Eilanden)
- de 8^e Montessori
- de Piet Hein school

Speelhoeken op de peutergroepen

Op onze groepen hebben wij verschillende activiteitenhoeken. Zo dagen wij kinderen uit in hun spel en keuze van de activiteit. De bouwhoek is bijvoorbeeld gevuld met grote houten blokken, een houten garage, autootjes, duplo en ander constructiemateriaal. In

de poppenhoek staat van alles wat je thuis zou hebben, maar dan in peuterformaat. Daarbij is er een puzzelhoek en tot slot een leeshoek. Binnen ons kinderdagverblijf beschikken wij ook over een activiteitenhal. Hier organiseren we muziekactiviteiten en sport- en spelactiviteiten.

De hoeken zijn verrijkt met materiaal uit het echte leven (een mobiele telefoon, een leeg pak rijst, een schone luier voor de poppen). Verder worden de hoeken aangevuld met themaspullen of is er een themahoek.

Wij werken ontwikkelingsgericht en gaan in op wat de kinderen aangeven. Kinderen krijgen de ruimte om hun identiteit en interesses te ontwikkelen. Elk kind ontwikkelt zich op eigen wijze en in een eigen tempo. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen en volgen ze in hun ontwikkeling.

Thema's

Elke 6 weken is er een nieuw thema. De kinderen worden ondergedompeld in het thema, de activiteiten sluiten aan op het them, de groep en hoeken worden meegenomen in het thema en er worden boekjes gelezen en liedjes gezongen die met het thema te maken hebben. De thema's zijn heel divers en naast de seizoenen en feestdagen zijn er thema's als de onderwater wereld, supermarkt, in het bos en de Noordpool en Zuidpool . De ouders van peuters krijgen per thema een mail met een themafolder mee. Daar staan leuke activiteiten in die de ouders thuis kunnen doen maar ook boekentips en liedjes die passen bij het thema.

Het kind als individu

Wij stimuleren kinderen om mee te doen met gezamenlijke activiteiten, maar als een kind geen zin heeft om naar buiten te gaan of mee te doen met een activiteit, dan hoeft dat niet. Als dit vaker voorkomt dan kijken we wel wat daar achter zit; geen zin, geen interesse, niet kunnen, het eng vinden en kijken dan of we daar iets aan kunnen doen.

Bewegen

"De bewegingsontwikkeling van het kind beïnvloedt zijn algehele ontwikkeling" Emmi Pikler

Alle kinderen hebben een natuurlijke bewegingsdrang. Het is hierdoor belangrijk dat kinderen volop de ruimte krijgen om te bewegen. Ons kinderdagverblijf heeft veel gangetjes, trappetjes en speelhoekjes. Zo is er veel ruimte om te spelen. Ook buiten in onze grote tuin is er volop mogelijk voor de ontwikkeling van de motoriek; kinderen kunnen hier rennen, klimmen, fietsen en in de zandbak spelen.

In het aanbod in activiteiten houden we ook rekening met de ontwikkeling van de fijne motoriek.

Taalontwikkeling

In de eerste levensjaren hebben kinderen een bijzondere gevoeligheid voor taalontwikkeling. We stimuleren deze taalontwikkeling door veel met de kinderen te praten en voor te lezen. Interactie met de kinderen is dan erg belangrijk omdat kinderen taal ontwikkelen door te communiceren met volwassenen en andere kinderen.

Wij zien kinderen als volwaardige personen en benaderen en behandelen hen serieus. Als kinderen iets vertellen, dan luisteren wij en besteden daar aandacht aan. De voertaal op ons kinderdagverblijf is Nederlands. De ervaring leert dat ook niet-Nederlandse kinderen vlot de Nederlandse taal leren beheersen, naast hun eigen moedertaal.

Kaleidoscoop werkt met een vast dagschema waarin de cyclus van vooruit kijken - speelwerken - terugkijken centraal staat. De pm-ers stellen een dagschema samen waarin de elementen kring/begroeting, vooruitkijken, speelwerken, opruimen, terugkijken, eten, speelleren in de grote groep, speelleren in de kleine groep, buiten spelen en overleg een plek krijgen. Kinderen maken elke dag een plan, zowel op de tijd die daarvoor speciaal is bestemd ('vooruitkijken') als op andere momenten van de dag als ze nadenken over wat ze gaan doen en hoe ze het gaan uitvoeren. Ze worden hierbij geholpen door de pm-ers. Tijdens het speelwerken voeren kinderen hun plannen uit en nemen het initiatief tot andere activiteiten. Ze zijn alleen of samen bezig. De pm-er praat met de kinderen om hun activiteit te ondersteunen. Ten slotte ruimen de kinderen hun materialen op. Tijdens het terugkijken denken de kinderen na over wat ze hebben gedaan en praten daarover met anderen.

Kunstzinnige en zintuiglijke ontwikkeling

Activiteiten worden gekozen door de kinderen of door de pedagogisch medewerker. Zij bedenkt een activiteit die aansluit op de interesse en behoefte van het kind. Het accent ligt hierbij op ontdekken en ervaren en niet op het eindresultaat.

Oriëntatie op ruimte, tijd en wereldverkenning

Spelenderwijs worden seizoenen, begrippen als 'gisteren' en 'vroeger', culturen en beroepen verwerkt in het spelaanbod. Buiten volgen we de seizoenen door aandacht te geven aan de groeifasen van bomen en struiken en kijken we naar bijvoorbeeld wat er zich allemaal in de stad afspeelt waarmee we de begrippen van dit ontwikkelingsgebied toepassen.

Inrichting en ruimtegebruik

Deze materialen zijn een combinatie van kinderspeelgoed en 'levensechte' materialen, uit de 'echte' wereld die volwassenen in het dagelijks leven gebruiken. Door deze combinatie komen kinderen tot spel waarin de relatie tot de echte wereld sneller is gemaakt.

Omgaan met zindelijkheid

Kinderen moeten fysiek in staat zijn zindelijk te worden. Bij baby's tot 1 jaar ledigt de blaas zich reflexmatig. Tussen 1 en 2 jaar is het zenuwstelsel voldoende ontwikkeld en heeft een kind hier zelf controle over. Let goed op de signalen die een kind afgeeft. Als het gaat wiebelen of raar gaat lopen en voelt het dat er 'wat aankomt', dan kan dit het moment zijn om met de zindelijkheidstraining te beginnen.

De meeste kinderen oefenen eerst op een potje voordat de luier helemaal afgaat. Op het kinderdagverblijf hebben we kleine wc'tjes waar een kind op kan zitten. Thuis kan er ook een kleine toiletbril aangeschaft worden.

Op welke leeftijd een kind zindelijk wordt, is verschillend. Er zijn kinderen die met 18 maanden al zindelijk zijn, anderen beginnen na het derde jaar.

Te vroeg beginnen met zindelijkheid heeft geen zin en kan zelfs averechts werken. Als een kind interesse krijgt in de wc of voelt wanneer het zijn behoefte moet doen, is het een goed moment om met zindelijkheidstraining te beginnen. Op het kinderdagverblijf en thuis kan dan geoefend worden. Als de luier af is, is extra schone kleding in de mandjes van het kind welkom!

Er zijn kinderen die geen interesse tonen in zindelijkheid, ook al zijn ze (bijna) drie jaar. Door de goede absorberende moderne luiers voelen ze 'geen nattigheid' of vinden dat de

luier er is voor hun behoefte. Deze kinderen kunnen aangemoedigd worden door de luier om te wisselen voor een mooie jongens- of meisjesonderbroek. De zomermaanden zijn hier heel geschikt voor; de kinderen kunnen dan rondlopen in een shirtje met onderbroek en voelen zo wanneer ze nat zijn en leggen de link beter. Natuurlijk kan een kind ook in de winter zindelijk worden. Op het kinderdagverblijf werken wij samen met ouders bij de zindelijkheidsstraining en staan klaar voor vragen.

Hoofdstuk 4.

Ontwikkelen sociale competenties

Wij bieden de kinderen de ruimte om zelf te ontdekken en ervaringen op te doen met elkaar. Kinderen leren veel van elkaar, doordat zij ergens bij betrokken zijn en daar aandacht voor hebben. We begeleiden de kinderen hierin door aan te sluiten bij hun belevingswereld.

Door dagelijks met de kinderen in de groep om te gaan, hebben de pm-ers zicht op de onderlinge verhoudingen van de kinderen: kinderen die naar elkaar toetrekken, minder goed met elkaar omgaan of kinderen die van nature wat minder op andere kinderen zijn gericht. Kinderen leren in sociaal gedrag door samen spelen. Hierdoor leren de kinderen elkaar nieuwe vaardigheden.

De pm-ers leren de kinderen om te gaan met grenzen en waarom deze er zijn. Zij weten welke regels passen bij het cognitieve en invoelende vermogen van de verschillende leeftijdsfases in de groep en stemmen deze daaropaf. Wij leren kinderen hun onderlinge conflicten met elkaar op te lossen. De erkenning van de behoefte en de emotie op dat specifieke moment, lost meestal het gevoel van frustratie op. Wij grijpen pas in als het gedrag ontoelaatbaar wordt en zoeken dan in overleg een oplossing. De pedagogisch medewerkers passen regels aan de groep en de situatie op dat moment. Wij zien de regels als richtlijnen, waarvan wij zo nodig weloverwogen kunnen afwijken. Situaties waarin wij afwijken van de regels zijn bijvoorbeeld rennen in de groep tijdens een bewegingsspel.

Open-deurenbeleid

Wij werken op de Kraai met een open-deurenbeleid; de wereld van het kind wordt vergroot van hun eigen groep naar de andere ruimtes in het gebouw, waar ze met andere kinderen spelen en andere activiteiten kunnen doen. Hiermee spelen wij in op de nieuwsgierigheid van kinderen en geven hen de mogelijkheid om op 'ontdekking' te gaan in een veilige situatie. Zie ook hoofdstuk 6, waar we de situaties beschrijven waarbij kinderen de stamgroep verlaten. Kinderen zijn gedurende de dag altijd welkom op een andere groep, mits de situatie dit toelaat.

Samenspelen

Op een kinderdagverblijf leven en spelen de kinderen in een groep. Dit komt het ontwikkelen van sociale competenties ten goede.

We zien de groep als een kleine samenleving die kinderen volop kansen biedt om te komen tot een sociale ontwikkeling. Hiervoor is een veilige, vertrouwde omgeving voor een kind belangrijk. De pm-ers creëren deze omgeving en we houden in het aanbod van activiteiten ook rekening met de ontwikkeling van de sociale competenties.

Het groepsgevoel wordt versterkt tijdens het gezamenlijk eten, activiteiten en het samen doen van spelletjes. Kinderen leren op elkaar te wachten, naar elkaar te luisteren en rekening met elkaar te houden.

De pm-ers bevorderen de communicatie tussen de kinderen door een gesprek met ze te voeren of ze te laten vertellen over wat ze gedaan hebben. Door dagelijks met de kinderen in de groep om te gaan, hebben zij zicht op de onderlinge verhoudingen; kinderen die naar elkaar toetrekken, minder goed met elkaar omgaan of kinderen die van nature wat minder op andere kinderen zijn gericht. Vriendschappen worden gerespecteerd en vriendjes mogen samen spelen of naast elkaar aan tafel zitten.

Complimenten geven

Wij complimenteren kinderen bij positief gedrag. Zeker bij kinderen die het extra moeite of inspanning kost om dit gedrag te laten zien. Dit kan door woorden, een glimlach of een knipoog van ons, een aai over hun hoofd of onze duim omhoog.

Onze rol is luisteren, meehelpen te verwoorden wat er is gebeurd en gevoelens onder woorden brengen. We spreken kinderen aan op hun gedrag en zoeken we samen met de kinderen naar een oplossing. Zo buigen we negatief gedrag om tot positief gedrag.

Het belang van kleine groepjes

Wij kiezen ervoor om regelmatig in kleine groepjes te werken, bijvoorbeeld wanneer een aantal kinderen naar buiten wil en een deel binnen wil blijven of wanneer kinderen echt niet aan een activiteit willen deelnemen. Hierdoor creëren we binnen de grote groep rust en kunnen we inspelen op de individuele wensen van de kinderen.

In de verschillende hoeken spelen kinderen met elkaar tijdens de vrij spelmomenten. Door samen te spelen leren zij anderen te begrijpen, te helpen, conflicten te voorkomen en op te lossen. Tijdens het open deuren beleid spelen we met meerdere groepen samen in één ruimte. Hierdoor vergroten we de sociale wereld van de groep, naar het hele kinderdagverblijf. Kinderen spelen met de kinderen van andere groepen, wat leidt tot ander spel en andere contacten.

Het belang van vrij spel

Tijdens het vrije spel, speelt groot en klein vaak met elkaar. Kinderen leren hierdoor met elkaar rekening te houden: grote kinderen leren dat kleine kinderen kwetsbaarder zijn en dat zij hier voorzichtig mee om moeten gaan.

Soms spelen kinderen alleen, dit kan omdat zij hier zelf voor kiezen. In het kader van de ontwikkeling van de sociale competentie stimuleren we samenspel, maar accepteren ook dat kinderen alleen willen spelen.

Hoofdstuk 5.

Waarden en normen overbrengen

Om in de samenleving te kunnen functioneren is het voor kinderen belangrijk zich de waarden en normen van de samenleving eigen te maken. Waarden en normen vertalen zich in (gedrags)regels die kinderen duidelijkheid en overzicht geven.

Kinderen en volwassenen gaan met respect om met elkaar, de ruimte, materiaal en de natuur. Respect begint met accepteren dat er verschillen zijn tussen mensen. Wij benoemen deze verschillen en indien nodig leggen wij dit uit op kindniveau. Respectvol met elkaar omgaan, betekent ook dat je dit toont.

De pm-ers tonen zelf een respectvolle houding naar de kinderen, door bewust stil bij omgangsvormen en zijn zorgvuldig in hun oordeelsvorming. Zij leren dat alle kinderen verschillend zijn van elkaar. Wij maken de kinderen vertrouwd met onze multiculturele samenleving; in ons kinderdagverblijf zijn kinderen en personeelsleden met verschillende culturele achtergronden. Wij zien het opgroeien en leven in een multiculturele samenleving als een verrijking en geven kinderen de mogelijkheid om met meer culturen in aanraking te komen en diversiteit te ontdekken.

Feesten en rituelen

Kinderen zijn ontvankelijk voor de sfeer en verbindende waarden die bij feesten horen; het samenzijn, de verwachting, donker en licht, een nieuw leven, geuren en kleuren. Belangrijk bij het vieren van feesten is de verbondenheid die ontstaat met degenen met wie je dit voorbereidt en viert. Goede en warme herinneringen aan werkelijk beleefde feesten werken door. Zij vormen mede de basis van je vermogen om vriendschap en saamhorigheid een plaats te geven. Door het vieren van feesten die op een traditie gebaseerd zijn, staan we in contact met de historie. Feesten krijgen zo een plaats en bestaansrecht. Vooral voor jonge kinderen zijn herhaling, herkenning en zintuiglijke beleving belangrijk. Wij staan stil bij o.a. de volgende gelegenheden: verjaardagen, afscheidsfeestjes, geboortes, Sint-Maarten, Sinterklaas, Kerst, Paasviering en Suikerfeest.

Maatschappelijke functie van het kinderdagverblijf

Wij bevinden ons in een Ouder-en Kindcentrum. Daar zit alles onder één dak; ons kinderdagverblijf, de naschoolse opvang, het consultatiebureau en de verloskundige. De verschillende organisaties maken gebruik van elkaars faciliteiten en deskundigheid. Voor ouders is deze bundeling van expertise laagdrempelig en prettig.

Door het aanbieden van het Voor- en Vroegschoolse Educatie programma (voorschool) wordt een doorgaande lijn naar de basisschool getrokken.

Het kinderdagverblijf is een ontmoetingsplaats voor ouders met andere ouders. Tevens bieden wij praktische opvoedingsondersteuning. Ouders kunnen advies vragen aan de pedagogisch medewerkers bij opvoedkundige kwesties.

De omgang met elkaar wordt gekenmerkt door respect, gelijkheid en (emotionele) veiligheid voor iedereen. De Kraai is een kinderdagverblijf met een diversiteit aan nationaliteiten, culturen en gezinssituaties. We respecteren de verschillende waarden en

normen die hieruit voortkomen omdat wij dit zien als een verrijking voor het leven van een kind.

Positieve benadering

We leren kinderen omgaan met regels en afspraken omdat ze gelden als belangrijke normen die horen bij de morele waarden van de maatschappij waarin we leven. We leren kinderen bijvoorbeeld dat je eerlijk bent tegen elkaar, dat je elkaar geen pijn doet, dat je vraagt ergens mee te mogen spelen. Maar we vermijden hierbij zoveel mogelijk de woorden 'niet' en 'nee'.

Zo geldt er ook de regel dat er binnen niet gerend mag worden omdat dit de veiligheid van jezelf en anderen in gevaar kan brengen. We zeggen in dit geval dan bijvoorbeeld; "binnen mag je lopen en buiten mag je rennen".

Het accent ligt dus op het belonen van goed gedrag, niet op het corrigeren van ongewenst gedrag. Op een positieve manier maken we deze regels kenbaar aan kinderen bij het corrigeren van gedrag: we leggen kinderen uit wat er misgaat en wat de gevolgen zijn van hun gedrag op de omgeving. Vervolgens bieden wij een alternatief. Bij het corrigeren van gedrag keuren we alleen het gedrag af, niet het kind. Het realiseren van een (emotioneel) veilige omgeving voor alle kinderen staat voorop.

Hoofdstuk 6.

Samenwerking met anderen

Onze contacten met ouders

Een goede onderlinge vertrouwensband vinden wij belangrijk voor een goede begeleiding van de kinderen. Respect voor elkaar, elkaars mening, visie en achtergrond, vormen hierbij de basis. Het is voor een kind belangrijk te zien en te voelen dat verschillende opvoeders een goede band met elkaar hebben. De pedagogisch medewerkers zetten zich actief in voor het opbouwen en onderhouden van een goede en constructieve relatie met de ouders.

Wij onderhouden nauw contact met ouders middels de overdracht momenten, om zo het kind te blijven volgen na het wenproces. Wij proberen het wenproces te versoepelen door kinderen extra dagdelen, buiten hun contractdagen om, te laten wennen in hun eigen stamgroep. De herhaling is voor ouders en kinderen belangrijk hierin en we proberen op deze manier de herhaalmomenten binnen het afscheidsritueel (zwaaien/ gedag zeggen) vaker te oefenen zodat het kind hier veiligheid aan kan ontlenuen. Daarnaast ziet het kind tijdens de wenperiode zijn of haar groepsgenootjes waardoor de herkenning spoediger plaatsvindt. Wij kunnen deze extra 'wendagdelen' alleen aanbieden als de groepsgrootte dit toelaat. Het wenschema staat uitvoerig beschreven in het informatieboekje.

Wij bieden ouders van de babygroepen één keer per jaar de mogelijkheid voor een oudergesprek. Op de peutergroepen observeren en registreren wij de kinderen vanaf twee en een half jaar, driemaal vanuit de KIJK! Methode, dit heeft te maken met het VVE werken. Na elk van deze momenten vindt er een oudergesprek plaats om de voortgang in de ontwikkeling te bespreken. Naast dit gesprek kan op initiatief van de ouder of de groepsleiding een oudergesprek worden gevoerd. Ook wordt ieder jaar een ouderavond georganiseerd. Elke maand ontvangen ouders de nieuwsbrief met hierin actuele informatie over het kinderdagverblijf en het VVE werken. Naast deze nieuwsbrieven worden ook brieven verspreid wanneer extra informatie noodzakelijk wordt geacht door de manager en/of het team.

Onze oudercommissie

Wij hechten grote waarde aan de participatie van ouders in de oudercommissie (oc). De rechten en plichten van de oc zijn beschreven in het medezeggenschapsreglement. Hierin worden de onderwerpen genoemd waarover de oc adviesrecht heeft. De Kraai heeft een betrokken oc. In de hal hangt een poster met namen en een foto van de oc-leden. De oc adviseert onder andere over pedagogiek, voeding, veiligheid en gezondheid. Zij adviseren bij sollicitaties van pedagogisch medewerkers en bij het organiseren van ouderbijeenkomsten. De oc vergadert om de twee maanden.

Zorgen om een kind

Elk kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. Tijdens de vier-wekelijkse groepsoverleggen met de manager en de pm-ers, bespreken wij de ontwikkeling van elk kind.

Tijdens teamvergaderingen bespreken we de meldcode kindermishandeling om alert te zijn en te blijven op signalering. Zijn er zorgen om een kind, dan bespreken wij dit altijd met de ouder. Soms is er extra zorg en overleg nodig en vragen we de ouders toestemming om contact op te nemen met het consultatiebureau of het ouder-kind-centrum. Hiermee werken wij samen en vragen hun advies over het gedrag, eten of

slapen. De meldcode kindermishandeling raadplegen wij als er specifieke zorgen zijn op dit gebied. IJsterk heeft een aantal aandachtsfunctionarissen, die gespecialiseerd zijn in het werken met de meldcode en die het team en de manager ondersteunt bij het werken met de meldcode.

Samenwerking

Wij werken samen met de volgende instanties; het consultatiebureau, ouder-kind-centrum, de basisscholen in de omgeving, Okido voor extra begeleiding bij zorgkinderen en Veilig Thuis. Okido kunnen we ook extra inzetten bij begeleiding van pedagogisch medewerkers en ouders bij zorgkinderen.

Hoofdstuk 7.

De groepen

De stamgroep

Wij werken met stamgroepen op het kinderdagverblijf. Dat betekent dat iedere groep een eigen vaste groepsruimte heeft met vaste pedagogisch medewerkers. Per groep zijn iedere dag twee pedagogisch medewerkers aanwezig. Incidenteel komt het voor dat er nog niet op alle gewenste dagen plek is op één stamgroep. Tijdelijk kan een kind dan twee stamgroepen hebben totdat alle gewenste dagen op één groep beschikbaar zijn. Ouders worden bij een aanbieding geïnformeerd in welke stamgroep hun kind geplaatst wordt. Tijdens het intakegesprek vertellen we welke beroepskrachten op welke dagen werken.

De groepsindeling op ons kinderdagverblijf is als volgt:

Wij hebben vijf groepen op ons kinderdagverblijf:

- Op twee babygroepen Zwanen en Papegaaien, worden per dag maximaal 12 baby's van 0 tot 24 maanden, opgevangen door twee pedagogisch medewerksters.
- Vanaf 1 december 2020 is de verticale groep Mussen gewijzigd naar een peutergroep, waar per dag maximaal 16 peuters van 2 tot 4 jaar worden opgevangen, door twee pedagogisch medewerksters.
- Vanaf 1 februari 2021 is de tweede verticale groep Uilen gewijzigd naar een babygroep waar dagelijks maximaal 8 baby's, van 0 tot 24 maanden, worden opgevangen door twee pedagogisch medewerksters.
- Op de peutergroep (Pimpelmezen) worden per dag maximaal 16 peuters van 2 tot 4 jaar, opgevangen door twee pedagogisch medewerksters.

Per groep streven wij naar een maximum van drie vaste pedagogisch medewerkers per week. In sommige situaties wijken wij hiervan af. Bijvoorbeeld wanneer in verband met ziekte of verlof van de vaste pedagogisch medewerkers invalkrachten worden ingezet of wanneer een vaste medewerker afwezig is vanwege ouderschapsverlof, studieverplichtingen etc.

Wij zetten zo veel mogelijk vaste invalkrachten in om de pedagogisch medewerkers te vervangen, zodat zij voor de kinderen ook deel uit gaan maken van de voor hen bekende gezichten. Wij streven naar een evenwichtige leeftijdsopbouw en groepssamenstelling (verhouding jongens en meisjes).

Beroepskracht -kind ratio (BKR)

Hoeveel kinderen er maximaal in een groep geplaatst mogen worden en het aantal pedagogisch medewerkers in relatie tot het aantal kinderen per leeftijdscategorie is wettelijk vastgelegd in de Beleidsregels kwaliteit van de Wet kinderopvang en IKK.

Stagiaires

We werken graag met (BOL) stagiaires; we willen onze ervaring en kennis graag gebruiken om toekomstige pedagogisch medewerkers op te leiden. In het kort staan hier een aantal taken van stagiaires beschreven. Het volledige beleid staat beschreven in het BPV-plan en in het beleid taken en verantwoordelijkheden rond stagiaires.

- Handelt volgens de visie en het beleid van IJsterk Kinderdagverblijven;
- Heeft een open, enthousiaste en belangstellende (leer)houding naar ouders, kinderen en collega's;
- Doet mee aan taken binnen het kinderdagverblijf, zowel pedagogische, verzorgende als huishoudelijke taken;
- Heeft een representatieve houding: begroet ouders en kinderen,
- Houdt zich aan de regels en afspraken;
- Neemt verantwoordelijkheid voor eigen leerproces. Dat betekent o.a. op tijd de opdrachten inleveren en knelpunten op tijd melden bij de stagebegeleider en activiteiten bedenken en uitvoeren die helpen om de competenties alsnog te behalen.
- Een stagiaire mag nooit alleen zijn met de kinderen. Dit geldt voor zowel binnen als buiten het kinderdagverblijf. Daarnaast mag zij een aantal taken niet zelfstandig uitvoeren; bijvoorbeeld flessen klaarmaken, kinderen naar bed brengen, medicijnen geven.

De stagebegeleider is verantwoordelijk voor het opleiden van de leerling in de beroepspraktijk en levert informatie over de voortgang van het leerproces aan de manager en opleiding.

Zij voert, conform de richtlijnen van de opleiding, begeleidingsgesprekken, waarbij o.a. de BPV-opdrachten van de opleiding worden besproken als ook het functioneren op de groep. Zij draagt, samen met de manager, zorg voor de beoordelingen van het leerproces van de leerling en organiseert praktijktoetsen met de externe beoordelaar, conform de richtlijnen van de opleiding.

Als een stagiaire in het laatste jaar van haar studie is en goede inzet, verantwoordelijkheid en overzicht op de groep heeft getoond, willen we haar graag de mogelijkheid bieden om als invalmedewerker te werken. Dit gaat in overleg met de stagebegeleider, de manager en de stagiaire zelf. Als de stagiaire als inval wordt ingezet, mag zij de dagelijkse overdracht met de ouders doen en alle zorgtaken voor die dag op zich nemen. Natuurlijk werkt zij die dag dan met een gediplomeerde pedagogisch medewerker. Zolang de stagiaire nog in opleiding is, mag zij niet zelfstandig medicijnen toedienen. In dat geval geeft de ervaren pedagogisch medewerker een medicijn aan een kind.

Goede stagiaires houden wij graag in huis, ook nadat zij hun opleiding hebben afgerond. Zij kennen de kinderen en de gang van zaken op het kinderdagverblijf, wat heel prettig is. Wij zijn er trots op fijne stagiaires te hebben opgeleid in ons vak. Hierdoor is ons team aangevuld met intern opgeleide mensen!

Ondersteuning pedagogisch medewerkers

Als tijdens de groepswerkbespreking blijkt dat de pm-ers ondersteuning nodig hebben met het begeleiden van de kinderen, kunnen wij advies vragen bij de naaste collega's of bij de andere organisaties zoals vermeld staan in de sociale kaart van de meldcode kindermishandeling. Verder bieden we medewerkers workshops of andere trajecten aan om hun kennis te verdiepen.

Daarnaast werkt IJsterk met een pedagogische coach. De coach zorgt voor het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de werkzaamheden en professionele ontwikkeling van de pm-ers. De coach begeleidt en traint medewerkers bij de dagelijkse werkzaamheden. De pedagogisch coach is tevens de VVE coach en ondersteunt de pm-ers en de Kraai met het werken met VVE.

Extra dag(deel) opvang

Als ouders tijdelijk extra opvang af willen nemen, en er voor de gewenste extra opvang (nog) geen plaats is op de vaste stamgroep van het betreffende kind, kan de extra opvang plaatsvinden in een andere groep. Voorwaarde is dat ouders schriftelijke toestemming geven voor de extra opvang op de andere groep en er schriftelijke afspraken over de duur van de extra opvang op de andere buurgroep worden gemaakt met de ouders.

Hiervoor wordt het formulier ingevuld "toestemming ouder extra kinderopvang in andere groep dan eigen stamgroep". Ouders vullen voor een dag extra opvang het formulier "afrekening extra opvang" in. De extra opvang wordt achteraf in rekening gebracht.

Structurele opvang op een andere groep

Als ouders voor langere tijd extra opvang willen, bijvoorbeeld vanwege (tijdelijke) uitbreiding van werk en er is geen plaats in de eigen stamgroep dan geven ouders hiervoor schriftelijk toestemming middels een aanvullende plaatsingsovereenkomst waarin afspraken zijn vastgelegd over de duur van de extra opvang in de andere groep.

Samenvoegen van stamgroepen

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen zo veel mogelijk vaste pedagogisch medewerkers leren kennen. Dit vormt de basis voor de onderlinge samenwerking. De twee babygroepen werken samen en ook werken de baby- en peutergroepen samen. Het komt het voor dat een pedagogisch medewerker (extra) werkt op een andere groep dan de eigen groep in verband met ziekte of verlof. Dit is prettig voor de kinderen omdat zij hierdoor worden opgevangen door een vaste pedagogisch medewerker van kinderdagverblijf de Kraai.

Situaties waarbij kinderen de stamgroep verlaten

In de onderstaande situaties verlaten kinderen hun stamgroep en maken gebruik van andere ruimtes of hebben te maken met andere pedagogisch medewerkers. Hierbij wordt de maximale omvang van de stamgroep tijdelijk losgelaten. Het aantal beroepskrachten blijft dan van kracht, toegepast op het totaal aanwezige kinderen. Kinderen worden in niet meer dan twee ruimtes per week opgevangen.

In de ochtend kiezen wij er regelmatig voor om op babygroep 1 te beginnen met het opvangen van de baby's. Reden hiervoor is dat er dan twee pedagogisch medewerksters in de groepsruimte aanwezig zijn. Daardoor kan één medewerkster zich met de kinderen

bezig kan houden, terwijl de ander een ouder te woord staat. Dit geldt ook voor samen opvangen van de kinderen aan het einde van de dag.

We werken met een open deurenbeleid. De kinderen kunnen dan in de aangrenzende buurgroep spelen. Hiermee spelen wij in op de nieuwsgierigheid van kinderen en geven hen de mogelijkheid om op 'ontdekking' te gaan in een veilige situatie. Bij deze situatie is de pedagogisch medewerker van de groep waar het kind speelt verantwoordelijk voor de kinderen. Dit geldt ook als er buiten wordt gespeeld op de buitenspeelplaats van het kinderdagverblijf. De groepen kunnen op hetzelfde tijdstip gebruik van de buitenruimte en bij het spelen in onze activiteitenhal.

Calamiteiten

We openen om 7.30 uur. Op drie van de vijf groepen opent één pm-er. Het kinderdagverblijf sluit om 18.30 uur. Er zijn dan altijd twee pm-ers aanwezig, ook al zijn de kinderen van één groep al allemaal opgehaald.

In geval van calamiteiten zijn er altijd minimaal twee volwassenen aanwezig. De manager is in de meeste gevallen ook aanwezig. Is de manager er niet, dan wordt ze gewaarschuwd door de medewerkers en is in 15 minuten aanwezig in het pand. Als de manager op vakantie is of vrij is, is er een achterwacht. Voor kinderdagverblijf de Kraai zijn dit collega-managers Yolanda Rietberg en Anne Jantzen.

Meer informatie over onze afspraken en regels omtrent calamiteiten is te vinden in onze werkinstructies calamiteiten, in het IJsterk Handboek dat ter inzage op kantoor ligt.

Tot slot

Dit pedagogisch beleid wordt eenmaal per jaar geëvalueerd met zowel de pedagogisch medewerkers als oudercommissie van kinderdagverblijf de Kraai. Bij inhoudelijke aanpassingen ontvangt de oudercommissie een adviesaanvraag hierover. Het pedagogisch beleid wordt jaarlijks in de maand oktober in de teamvergadering besproken.

Heeft u, als ouder, na het lezen van dit pedagogisch beleid nog vragen, dan beantwoorden de manager en pedagogisch medewerkers ze graag.

Namens het team wensen wij de kinderen en ouders een plezierige tijd toe bij kinderdagverblijf de Kraai!

BIJLAGE:

Drie-uursregeling

Openen

7.30 -8.45 uur: In deze tijd worden de kinderen opgevangen op samengevoegde groepen. Met uitzondering van de Peutergroep

Sluiten

17.45 - 18.30 uur: In deze tijd worden de kinderen opgevangen in samengevoegde groepen. Met uitzondering van de Peutergroep.

BKR

Drie-uursregeling

Conform het convenant kinderopvang is het toegestaan per dag gedurende drie uur af te wijken van de beroepskracht kind ratio (bkr). Op onze dagverblijven wijken wij in de ochtend (voor 9.30 uur) en in de middag (na 16.30 uur), maximaal 1 uur af. Tussen de middag staan de beroepskrachten maximaal een half uur alleen op de groep (tussen 13.00 en 15.00 uur).

Bij diensten met een VV en een L dienst is de dag als volgt ingedeeld;

Openingstijden		Afwijking BKR
7.30-8.00	PMer 1	0
8.00-8.45	Samenvoegen PMer 1 + PMer 2 (buurgroep)	0
8.45-9.00	PMer 1 alleen	0,25
9.00-13.15	PMer 1 + 3	0
13.15-13.45	PMer 1 pauze	0,5
13.45-14.00	PMer 1 + 3	0
14.00-14.30	PMer 3 pauze	0,5
14.30-16.30	PMer 1 + 3	0
16.30-17.45	PMer 3 alleen	1,25
17.45-18.00	PMer 3 + 4	0
Totale overschrijding		2,5 uur

PMer 1 = VV 7.30-16.30	PMer 2 = V 8.00-17.00	PMer 3 = L 9.00-18.00	PMer 4 = LL 9.30-18.30	PMer 5 = T 8.45-17.45
---------------------------	--------------------------	--------------------------	---------------------------	--------------------------

VV= Vroeg Vroeg, V = Vroeg, LL= Laat Laat, L= Laat.

Op een groep werkt de VV dienst samen met een L dienst. Op de buurgroep werkt de V dienst samen met een LL dienst.

Bij diensten met een V en een LL dienst is de dag als volgt ingedeeld;

Openingstijden		Afwijking BKR
8.00-8.45	Samenvoegen PMer 1 + PMer 2	0
8.45-9.30	PMer 2 alleen	0,75
9.30-13.15	PMer 2 + 4	0
13.15-13.45	PMer 2 pauze	0,5
13.45-14.00	PMer 2 + 4	0
14.00-14.30	PMer 4 pauze	0,5
14.30-16.30	PMer 2 + 4	0
17.00-17.45	PMer 4 alleen	0,75
17.45-18.00	PMer 3 + 4 (samenvoegen)	0
18.00-18.30	PMer 4	0,25
Totale overschrijding		2,75 uur

PMer 1 = VV 7.30-16.30	PMer 2 = V 8.00-17.00	PMer 3 = L 9.00-18.00	PMer 4 = LL 9.30-18.30	PMer 5 = T 8.45-17.45
---------------------------	--------------------------	--------------------------	---------------------------	--------------------------

Bij diensten met een VV, een T en een LL dienst – cluster groepen- is de dag als volgt ingedeeld;

Openingstijden		Afwijking BKR PM 1+ 4	Afwijking BKR PM 5
7.30-8.30	PMer 1	0	
8.30-8.45	PMer 1	0,25	
8.45-9.00	PMer 1 + 5	0	0
9.00-9.30	PMer 1	0,5	0
9.30-13.00	PMer 1 + 4	0	0
13.00-13.30	PMer 1 pauze	0,5	0
13.30-14.00	PMer 5 pauze	0,5	0
14.00-14.30	PMer 4 pauze	0,5	0
14.30-16.30	PMer 1 + 4	0	0
16.30-17.15	PMer 4	0,75	0
17.15-17.45	PMer 4 +5	0	0
17.45-18.30	PMer 4	0	
Totale overschrijding		2,75 uur	0

PMer 1 = VV 7.30-16.30	PMer 2 = V 8.00-17.00	PMer 3 = L 9.00-18.00	PMer 4 = LL 9.30-18.30	PMer 5 = T 8.45-17.45
---------------------------	--------------------------	--------------------------	---------------------------	--------------------------

Bij diensten met een VV en een LL dienst is de dag als volgt ingedeeld;

Openingstijden		Afwijking BKR
7.30-8.45	PMer 1	0
8.45-9.30	PMer 1	0,75
9.30-13.15	PMer 1 + 4	0
13.15-13.45	PMer 1 pauze	0,5
13.45-14.00	PMer 1 + 4	0
14.00-14.30	PMer 4 pauze	0,5
14.30-16.30	PMer 1 + 4	0
16.30-17.45	PMer 4	1,25
17.45-18.30	PMer 4	0
Totale overschrijding		3 uur

PMer 1 = VV 7.30-16.30	PMer 2 = V 8.00-17.00	PMer 3 = L 9.00-18.00	PMer 4 = LL 9.30-18.30	PMer 5 = T 8.45-17.45
---------------------------	--------------------------	--------------------------	---------------------------	--------------------------

BKR inzet rondom IKK eisen vanaf januari 2018:

- Drie groepen met kinderen starten om 7.30 uur
- Drie groepen eindigen met een 18.30 uur dienst
- Per dag wordt niet meer dan 3 uur afgeweken van de BKR
- Pm-ers werken per dag 8,5 uur
- Vroeg vroege dienst is van 7.30-16.30 uur
- Vroeg is een dienst van 8.00-17.00 uur
- Tussendienst is van 8.45-17.45 uur
- Late dienst is van 9.00-18.00 uur
- Laat late dienst is van 9.30-18.30 uur

Stamgroepen en samenvoegen

Alle kinderen maken deel uit van een eigen groep (stamgroep). Daarnaast heeft ieder kind naast zijn eigen stamgroep ook een tweede stamgroep in het geval dat de bezetting dit nodig maakt. Op de locaties is bekend welke groep de tweede stamgroep is. Ouders worden hierover geïnformeerd.

Er wordt geopend en gesloten met de tweede stamgroep en door de dag heen kunnen er gerichte activiteiten worden aangeboden in beide groepsruimtes of de algemene ruimte. Hierdoor leggen de kinderen contacten met leeftijdsgenoten buiten de eigen groep en kennen zij meerdere medewerkers.

Indien de bezetting en samenstelling van de groepen dit toestaat kunnen stamgroepen gedurende een vooraf vastgestelde periode op een of meerdere dagen per week in zijn geheel worden samengevoegd. We houden hierbij rekening met de wettelijke eisen met betrekking tot de beroepskracht- kind-ratio, de maximale groepsomvang en het principe van de twee (o-1 jaar) of drie vaste gezichten.

Ouders worden vooraf maandelijks geïnformeerd (nieuwsbrief, infoborden bij de groepen) over op welke groep wordt geopend en gesloten en welke groepen (indien dit aan de orde is) in zijn geheel samenvoegen. Nieuwe ouders worden hierover bij de intake geïnformeerd.

1^e stamgroep	2^e stamgroep	Openen	Sluiten	Samenvoegen
Babygroep Zwanen	Babygroep Papegaaien (indien nodig)	Babygroep Zwanen	Babygroep Zwanen	Ochtend voor 8.45 uur en avond na 18.00 uur
Babygroep Papegaaien	Babygroep Zwanen	Babygroep Zwanen	Babygroep Zwanen	Ochtend voor 8.45 uur en avond na 18.00 uur
Peutergroep Pimpelmezen		Peutergroep	Peutergroep	n.v.t.
Peutergroep Mussen	Babygroep Uilen (indien nodig)	Peutergroep Mussen	Peutergroep Mussen	Ochtend voor 8.45 uur en avond na 18.00 uur
Babygroep Uilen	Peutergroep Mussen	Peutergroep Mussen	Peutergroep Mussen	Ochtend voor 8.45 uur en avond na 18.00 uur